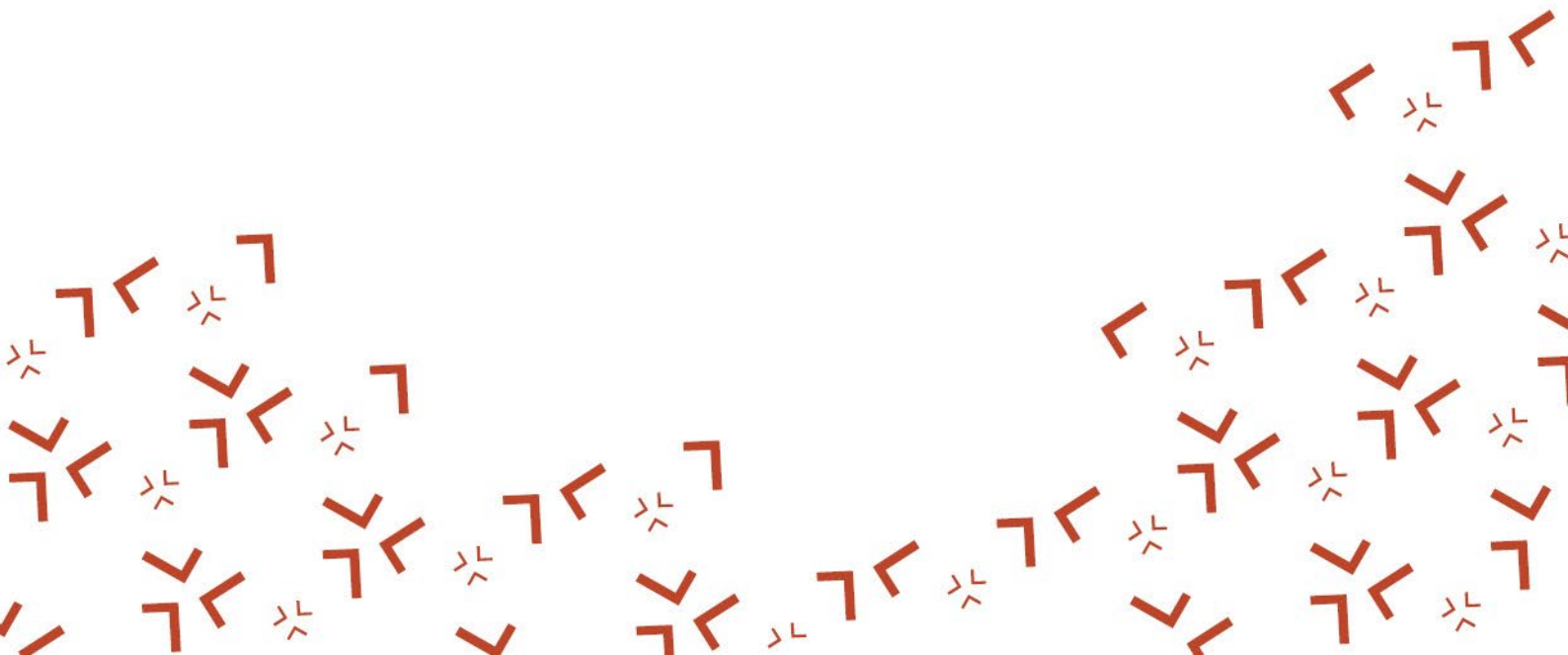

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio).

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Majuri, K. & Muuttoranta, K. 2021. Teurastuskoulutusta etäyhteydellä ja omalla teurastamolla. Poromies. 90 (2), 55-57.

TEURASTUSKOULUTUSTA ETÄYHTEYDELLÄ JA OMALLA TEURASTAMOLLA

Teksti **Karoliina Majuri** ja **Kirsi Muuttoranta**. Kuva **Mari Ronkainen**.

Viime syksynä Poropeda-hankkeessa Lapin ammattikorkeakoulu ja Saamelaisalueen koulutuskeskus testasivat yhteistyössä uutta koulutusta, jossa lopetusasetuksen mukaisen kelpoisuuden voi hankkia osallistumalla etäopetukseen sekä työhön omalla teurastamolla.

Koulutus poiki yhteensä 40 kelpoisuuden suorittanutta. Yksi heistä oli Osuuskunta Kotaporon Pauliina Hattukangas, joka osallistui koulutukseen siskonsa innoittamana.

– Olen ollut porohommissa isän ja sisken mukana pienestä asti ja osallistunut teurastustyöhön oikeastaan koko aikuisikäni. Olen halunnut hankkia kelpoisuuden jo aikaisemminkin,

mutta nyt kun se etäopetuksen ansiosta oli niin helppoa, tuli se ajankohtaiseksi.

KELPOISUUS VAADITAAN TEURASTUSLINJAN ALKUPÄÄLTÄ

Käytännössä poroteurastamoilla kelpoisuustodistus edellytetään poroja teurastamon aidoissa hoitavilta sekä ulkomiehiltä, jotka siirtävät poroja tainnutukseen. Lisäksi kelpoisuus tulee olla tainnuttajilla ja siinä avustavilla sekä pistäjillä. Kelpoisuustodistus edellytetään teurastettaessa suoramyyntiporoja myös muualla kuin teurastamossa. Ilman kelpoisuustodistusta saa poroja teurastaa ainoastaan omaa yksityistaloudessa tapahtuvaa kulutusta varten.

Koulutukseen on mahdollista osallistua omien työtehtävien vaatimien edellytysten verran. Esimerkiksi eläviä poroja käsittelevät voivat valita vain sitä koskevan osuuden.

– Vaikka en pääsääntöisissä tehtävissäni vinssillä (taljan irrotuksessa) virallisesti tarvitse kelpoisuutta, niin osallistuin koulutukseen silläkin ajatuksella, että jos se tulee joskus pakolliseksi. Lisäksi on hyvä tietää käytännössä mitä muissa teurastuksen työvaiheissa tehdään, kertoo Pauliina motiiveistaan osallistua koulutukseen.

POROTEURASTAJIEN AMMATILINEN OSAAMINEN ON TÄRKEÄÄ

Lopetusasetuksen mukaan eläinten hyvinvointi on EU:ssa tunnustettu arvo, joka kiinnostaa kuluttajia. Eläinten suojelu parantaa lihan laatua ja vaikuttaa teurastamoilla myönteisesti myös työturvallisuuteen. Lopetus voi aiheuttaa eläimelle kipua, tuskaa, pelkoa ja muuta kärsimystä, jonka välttämistä ja minimoimista edellytetään alan toimijoilta tai keneltä tahansa eläinten lopetukseen ja teurastukseen osallistuvilta. Lopetus voi aiheuttaa

Mahdollista vielä tulevana syksynä!

Moni teurastamo on tosi haavoittuva, jos yksi ihminen puuttuu, niin kenellä on osaamista ja tarvittavat koulutukset paikata poissaolevaa, pohtii Pauliina Hattukangas koulutuksen tärkeyttä.

tajuissaan olemisen ja tuntemiskyvyn merkkien tunnistaminen. Siihen kuuluu myös käytettävien tainnutusvälineiden tekninen tuntemus.

– Koulutus syvensi aiheeseen liittyvää osaamistani. Siinä nähtiin kuvia ja videoita käytännöistä eri teurastamoilla, mikä oli hyvä ja toi paljon vinkkejä siitä, miten muualla toimitaan. Lisäksi tarkentui lakiin liittyvä tietämys eli miksi pitää toimia tietyllä tavalla, kertoo Pauliina oppimaansa.

– Harjoittelussa pääsi käytännössä oppimaan oikeat työtavat tainnutuksessa ja pistossa. Nythän se oppiminen kuitenkin vasta alkaa, kun pääsee jatkossa työskentelemään teurastuksen kaikissa vaiheissa, Pauliina jatkaa.

Teoriatiedon oppiminen ja oikeiden työtekniikoiden haltuunotto ovatkin vasta ensimmäinen askel oppimisprosessissa. Vasta käytännön työssä toimiminen tuo kokemusta ja varmuutta sekä sujuvuutta työtehtäviin.

OSALLISTUMINEN KOULUTUKSEEN TULEVANA SYKSYNÄ

Poropeda-hankkeessa järjestetään tulevana teurastuskautena lopetusasetuksen mukaista kelpoisuuskooulutusta etäyhteyden ja omalla teurastamolla toteutetun harjoittelun yhdistelmänä viimeisen kerran. Koulutukseen voi ilmoittautua jo nyt.

Pauliina kannustaa osallistumaan koulutukseen.

– Tykkäsin kovasti koulutuksen järjestelystä ja siihen oli helppo osallistua. Se sopii poronuurille ja herättää vanhemmissakin uusia ajatuksia.

stressiä ja kaikki tainnutusmenetelmät ovat eläinten hyvinvoinnin kannalta joiltain osin puutteellisia.

Pauliina työskentelee teurastamon ohella myös Kotaporon leikkaamossa ja näkee lopetusasetuksen periaatteiden yhteyden porosta saatavaan lopputuotteeseen.

– Poromies kyllä tuntee poron arvon ja sen, miten se käyttäytyy. Kun tuotteita jalostaa itse, on teurastuksessa pakko onnistua. Mustelmat ja muut näkyvät leikkuupöydällä ja mm. savulihoissa tuotteet voivat stressin seurauksena jopa epäonnistua.

Harjoittelu omalla teurastamolla on koettu kentällä mielekkäänä tapana oppia ja saada uusia osajia linjalle. Pistäminen koetaan erityisen vaativana tehtävänä ja sitä on vaikea päästä opettelemaan. Kelpoisuusharjoittelu onkin ollut hyvä syy päästä opettelemaan myös pistoa ja tämän ansiosta on löytynyt myös uusia osajia pistopaikalle. Varamiesten merkitys korostuu etenkin näin korona-aikana.

MITÄ KOULUTUS OPETTAA?

Lopetusasetuksen mukaan hyvällä koulutuksella ja ammattitaidolla parannetaan eläinten käsittelyolosuhteita. Asetuksen mukaan eläinten hyvinvointiin liittyvään osaamiseen kuuluu kyseisen eläinlajin peruskäyttämismallien ja -tarpeiden tuntemus sekä

Lopetusasetuskelpoisuuden hankkiminen. Kuvio Mari Ronkainen.

ILMOITTAUTUMINEN

- Nilla Angeli 050 3255756 / nilla.angeli@sogsakk.fi
- Osallistuja hankkii itselleen poroteurastamolta harjoittelupaikan

TEORIAOPINNOT ETÄNÄ

- **pakollinen kaikille:**
Elävien eläinten käsittelyluento 8.9 tai 15.9.
- **pakollinen tainnuttajille ja pistäjille:**
Tainnutus ja verenlaskuluento 9.9. tai 16.9.

HARJOITTELULUVAN HAKEMINEN

- Jos osallistuja omaa entuudestaan taidot tehtäviin, hän voi siirtyä suoraan osaamisen osoittamiseen
- Harjoitteluluvan myöntää AVI kelpoisuustodistushakemuksella, käsittelymaksu vuonna -21 on 63€
- Lupa on voimassa 3kk

HARJOITTELU TEURASTAMOLLA

- Osallistuja harjoittelee työtehtäviä kelpoisuustodistuksen omaavan henkilön valvonnassa, kunnes **teurastamon edustaja vakuuttaa osallistujan omaavan valmiudet osaamisen osoittamiseen**

OSAAMISEN OSOITTAMINEN

- Osallistuja sopii teurastamon edustajan ja koulutuksen järjestäjän kanssa ajankohdan osaamisen osoittamiseksi
- Osallistuja suorittaa kirjallisen kokeen sekä **työntentin** eli näyttää käytännössä kuinka tehtävät suoritetaan

KELPOISUUDEN HAKEMINEN

- Hyväksytystä kokeesta ja työntentistä saat todistuksen liitteeksi kelpoisuushakemukseen
- **Kelpoisuuden myöntää AVI**, käsittelymaksu vuonna -21 on 63€

Virtuaaliteurastamokokonaisuudessa voidaan tehdä harjoitteita vr-laseilla teurastamoympäristössä. Kuva Tuuli Nivala.

VIRTUAALITEURASTAMO ON DIGILOIKKA ALAN OPETUKSESSA

Teurastusopetus on saamassa työkaluksi uuden oppimisympäristön. Valmisteilla oleva virtuaalinen poroteurastamo tulee tarjoamaan sisältöä sekä alan opiskelijoille että kokeneille ammatinharjoittajille. Pelillisyyttä ja 3D-mallinnuksia hyödyntävä virtuaaliteurastamo mahdollistaa osallistavan teurastusopetuksen toteuttamisen käyttäjän valitsemana ajankohtana. Poroteurastamotoimijoille virtuaaliteurastamo tarjoaa ajantasaista tietoa ja materiaalia oman toiminnan kehittämiseen.

Teurastus edellyttää paljon käytännön osaamista, mitä ei voi hankkia muutoin kuin työssä oppien. Kokonaisvaltaisesti laadukas teurastyö edel-

lyttää sen tekijältä myös teoreettista osaamista. Teurastajan tulee tuntee eläinten hyvinvointiin, elintarvikehygieniaan ja työturvallisuuteen liittyviä tekijöitä sekä niiden taustalla olevaa lainsäädäntöä. Hyvien toimintatapojen taustalla olevien syiden ja seurausten tunteminen vahvistavat työntekijän ammatillista kasvua ja toimivat laatutyön moottorina.

Virtuaaliteurastamo on osa Porotalouden uudet pedagogiset ratkaisut (Poropeda) -hanketta. Hankkeen on rahoittanut Lapin ELY-keskus Euroopan sosiaalirahastosta. Hankkeen toteutuksesta vastaa Lapin ammattikorkeakoulu, Saamelaisalueen koulutuskeskus ja Paliskuntain yhdistys.

Laita kalenteriin

Teurastamo-esimiesten koulutuspäivä 1.9.2021.

Koulutuspäivä on avoin kaikille poroteurastajille ja se toteutetaan hybridimallina, jossa on mahdollista lähiosallistuminen Inari ja Rovaniemi sekä etäyhteyksimahdollisuus.

Lopetusasetuskelpoisuus koulutus 8.-9.9. tai 15.-16.9.

Karoliina Majuri työskentelee projektipäällikkönä Lapin ammattikorkeakoululla.

Kirsi Muuttoranta työskentelee lehtorina Lapin ammattikorkeakoululla.